

Kádár Ferenc

TEPLOS ÉS ISKOLA*

TemploM és iskola, gyülekezet és intézmény együttélése ma már nem kivételes adottság, hanem nagyon is természetes velejárója egyházi életünknek. Hozzávetőleges számítás szerint gyülekezeteink mintegy egyharmada együtt szolgál valamilyen intézménnyel, így a lelkipásztorok egyharmada is ilyen helyzetben végzi szolgálatát. A jövő lelkésznevezéke is jó, ha felkészül erre a helyzetre.

Minden ilyen gyülekezetnek sajátos története van, én a sátoraljaújhelyi gyülekezetből jöttem, és arról szeretnék beszámolni, hogy mi hogyan éljük meg a gyülekezet és intézmény közösségét.

Nyolc éve, 2012 őszén kezdett működni templomunk szomszédságában a Petőfi Sándor Református Általános Iskola. Fenntartója nem az egyházközség, hanem a Tiszáninneni Református Egyházkerület. Mi tehát nem ismerjük a fenntartással kapcsolatos előnyöket és terheket, viszont feladatként és szolgálatként kaptuk ezt az oktatási intézményt, ami alaposan átfurmálta, kibővítette életünket és misszióinkat. Isten megáldott bennünket azzal, hogy az előkészítéskor és indításkor kaptunk egy frissen nyugdíjazott, de újra munkába álló igazgatót, gyülekezetünk főgondnokát, Deák Istvánt, aki nagy szakértelemmel és hittel vezette a munkát. Sajnos őt azóta elveszítettük.

Lelkipásztoroként négy frontot, négy területet látok, amelyekre figyelünk, és amelyeken munkálkodnunk kell.

Az első terület a tanárok, illetve iskolai munkatársak közössége. E közösség vegyes az életkor szempontjából éppúgy, mint ökömenikus szempontból. Fontos, hogy minden munkatárs érezze befogadó szeretetünket, és tisztában legyen azokkal a világos elvekkel, ahogyan mi a református gyülekezetben élünk és szolgálunk.

Az iskola igazgatójával, Mészáros Csabával rendszeresen találkozunk, s minden lényeges

* Ez az írás az SRTA otthonóráján, 2020. szeptember 14-én elhangzott beszámoló szerkesztett változata.

ügyet előre megbeszélünk. A tanári kar tagjaival félévek nyitásakor, zárásakor, illetve tanulmányi napokon közösen figyelünk Isten ígéjére. Emellett személyes beszélgetésekre is sor kerül szükség vagy igény esetén. Örömmel tapasztaljuk a munkatársak részéről, hogy istentiszteleti életünkhöz közelednek, s jó néhányan vannak közöttük, akik rendszeres templomba járók.

Munkánk második nagy területe a gyermekek, diákok közössége. Iskolánk egyosztályos rendszerben épül fel, jelenleg mintegy 230 diákja van. Iskolánk népszerű, de az egyosztályos rendszert az egyházkerület megtartja, mert nem volna ajánlatos megbontani az egész város iskoláztatási rendszerét.

Itt is elmondható, hogy ökumenikusan vegyes a diáksereg. Mi nem azt az utat választottuk, hogy aki ide jár, az csak református hittanban részesülhet, hanem lehetőséget adunk a római katolikus, a görögkatolikus és evangélikus diákoknak a saját felekezetük szerinti hitoktatásra. Ugyanezt a lehetőséget mi is kihasználjuk a helyi katolikus iskolákban. A hittanon túl az istentiszteleti életbe való bevezetést is fontos misszióknak tartjuk, és természetesen a személyes találkozások, beszélgetések és közös élmények megélése is nélkülözhetetlen a jó, szeretetteljes légkör kialakításához.

A harmadik terület a szülők közötti szolgálat. Itt aztán igazán vegyes a kép ökumenikus szempontból is, de egyháziasság szempontjából még inkább. Vannak a szülők közül néhányan, akik hűséges egyháztagjaink, de többen vannak, akik csak alkalmi kapcsolatot tartanak fenn az egyházzal. Az iskola léte nagy segítséget ad abban, hogy a gyülekezet szolgálata rendszerszerűen jelenjen meg, így a szülők döntő többsége egyre gyakrabban jelenik meg templomunkban.

Ezen a fronton tulajdonképpen ébresztő szolgálatot kell végeznünk. Meg kell látatnunk a szülőkkel, hogy az iskolának és a gyülekezetnek nemcsak a gyermekekkel van dolga, hanem az egész családot szeretnénk közelebb hozni a templomhoz, s ami fontosabb: Isten országához, Jézus Krisztushoz.

A negyedik terület, ahol komoly munkát kell végezni, maga a gyülekezet. Kapunk egy „testvért”, egy nagy létszámú közösséget, amelynek jelenléte megváltoztatja az életünket. Olyan helyzetekre kell gondolni, mint a közös istentiszteletek, amikor a gyermekek és szülők elfoglalhatják a hűséges templomba járók helyét. Nem lenne jó, ha valakiket felállítanánk, hogy üljenek máshova, mert „ez a mi helyünk”. A presbiterek felkészítése is fontos. Vannak közös ügyek, olykor súrlódások. Egy példát hadd mondjak: a gyülekezetnek van egy kisbusza, az iskolának jelenleg nincs. Olykor igénylik a kisbuszt, mert szállítani kell a gyermekeket versenyekre. Volt, hogy nem méltóképpen hozták vissza. Ekkor egy megállapodást kellett kötni az iskola és a presbitérium között, hogy az iskola használhassa a kisbuszt, de ebből ne érje kár a gyülekezetet.

Ezek után még szeretnék beszámolni az istentiszteleti életről. A gyülekezetnek is és az iskolának is van külön-külön istentiszteleti élete. Szeretnénk, ha e kettő minél több ponton találkozna.

Az iskola életében kiemelkedő alkalom az iskolai istentisztelet. Mi nem hétfőn reggel tartjuk, hanem szerdán, a negyedik iskolai órában. Az a tapasztalat, hogy a hét közepén tartott istentisztelet nem „dolgozik” a hétvégi, vasárnapi templomozás ellen.

Az egész iskola, diákok és tanárok szép rendben átvonulnak a templomba. A tanévben mindig választunk egy zsolnárt és egy dicsőítést, amit szerdánként és más alkalmakon is rendszeresen éneklünk. Ezek az énekek nagyon kedveltek a gyermekek körében. A szerdai istentiszteleteken rendszerint igei sorozatot prédikálunk – e tanévben a tanítványokról van szó. Jó látni, hogy az egész iskolából a legtöbben nem kényszeredett diákként, hanem igehallgatóként viselkednek a templomban.

Vasárnap reggel – nem a nagyistentisztelet időpontjában – tartjuk a gyermek-istentiszteletet, komoly látogatottsággal. Nem gyerekmegőrzés, nem pót-hittanóra: istentisztelet, bevett liturgiával, megszólító igével. Nem „hígtjuk fel” az evangéliumot, hanem gyermekszerűen hirdetjük. A gyermekek jó része – más iskolákból is – szüleivel együtt vesz részt az alkalmon.

Havonta tartunk egy-egy olyan vasárnap délelőtti istentiszteletet, amelyen az igehirdetés után valamelyik osztály – előre megbeszélte rendben és tematika szerint – bizonyoságot tesz a gyülekezet előtt. Ilyenkor a szülők és családtagok is szívesen eljönnek. Nagyon szép és emlékezetes alkalmak ezek – amelyeket most a járványveszély idején olykor el kellett hagynunk, de reméljük, újra lehet majd indítanunk ezt a sorozatot.

És vannak az évnyitó, évzáró istentiszteletek, ünnepi alkalmak, tanári áhítatok, és lehetne sorolni... Ezek az alkalmak, és az ezeken átélt élmények, hallott igék egy év alatt, sőt nyolc év alatt bizonyosan nem maradnak hatástalanok a felnövekvő fiatalok életében. Azzal a reménnyel és bizonyossággal szolgálunk, hogy tudjuk: „a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,58).

A beszámoló után egy kérdést kaptam az egyik kedves kollégámtól: mi az a három ismertetőjel, amelyek alapján azt mondom, hogy ez egy református intézmény?

Az első mindenképpen az, hogy az istentiszteleti életben, igehirdetésben fokozottan figyelünk a reformátori alapelvekre. Az igeközpontúság, a lényegre törő alapos exegetikai munka, a sallangmentes homiletikai és liturgikai megoldások révén kirajzolódhat a tipikusan református arcéle az istentiszteletnek.

A másik, amire főként az iskola indulásakor tettünk nagy hangsúlyt, az az, hogy az iskola külső megjelenése is egyszerű, puritán legyen, az osztályok díszítésében vagy a folyosói hirdetőablán legyünk visszafogottak, s ha lehet, jelenjenek meg református jelképeink. Ezek között járva a felnövekvő fiatalok szavak nélkül is tanítást vesznek a református gondolkodásmódról.

S még egyet hadd tegyek hozzá, így utólag: református jellegünk abban is áll, hogy nem tesszük kötelezővé a református jelleget. Tehát óvakodunk a kizárólagosság hajtogatásától, óvakodunk a fundamentalista gondolkodástól, annak mind felekezeti, mind teológiai változatától. Az ösztönzés, a jó példa, a választás készségére való nevelés jobb eszköznek tűnik, mint a megfélemlítés vagy a kényszerítés.

Így éli hát egy gyülekezet és intézmény, templom és iskola egymás melletti életét. Istennek adunk hálat, hogy kölcsönösen szolgálhatjuk egymás javát, és ezzel – hitünk szerint – Isten dicsőségét!